

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, kedd 1922. július 18.

194. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hetfőn délelőn
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár: negyedévre 90 — dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Osztályküzdelem, vagy nemzetiségi szervezkedés?

A jugoszláviai szocialista párt vasárnap délelőtti népgyűlést tartott Subotícán, amelyen Brkics Vojin nemzetgyűlési képviselő a jugoszláviai magyar pártnak a jugoszláviai magyar munkássághoz való viszonyát ismertette. Brkics Vojin közéleti szereplését régóta figyelemmel kísérik. Tudjuk róla, hogy rendkívül érdemi vannak a szociálpolitika terén, a régi magyarországi munkásbiztosítást a nacionalista árral szemben, mely elpusztulással fenyegette, ő mentette meg az itt élő munkásság számára és hogy nemcsak szóval, de cselekedettel is siet azok védelmére, akik jogtalanságot szenvednek. Az ő kritikáját s az ő figyelemfelkeltését nem irjúk hát a nemzeti türelmetlenség számlájára, komolyan foglalkozunk kell ellenvetésével s ha más eredményre jutunk is, annak az az évi különbség az oka, amivel a társadalmi jelenségeket szemléljük.

Hipokrizis volna megtagadni a beszédőt azt az igazságot, mely kritikát követel a Magyar Párt vezetőségének eddigi munkájával szemben s mely szemrehányást tesz a magyar sajtónak, hogy ezzel a kritikával adós marad. A magyar sajtó pártalán önuralomról és példás fegyelmezett-ségről tesz tanuságot a Magyar Párttal szemben. A magyar sajtó munkásai, akik a közélet régi harcosai, szinte ajánróli ünneppel figyelik a Magyar Párt ügyvezetőinek munkásságát. Még a kritika, még az ellenvélemény, még a nyilvános tanács se zavarja a munkát, aminek eredményét azonban még a temérdek akadályhoz mérten is sirniálón kívánság kell tartani. A magyar sajtónak ezt a közkegyelmi eljárását a Magyar Párt vezetőknek legnagyobb része természetes magátólértékesül, a méltányló megértéssel el se jutó kényelmes tudomásulvételével fogadják. Mindegy — a magyar sajtó ezzel nem a Magyar Párt vezetőinek, hanem a magyarságnak tartozik s ezt a kötelességet teljesíteni fogja még akkor is, ha ezzel ilyen jogosult kritikának teszi ki magát.

A másik s ennél sokkal nagyobb jelentőségű kérdés az, hogy az itt élő magyarok nemzeti alapon szervezkedjenek-e vagy osztályhelyzetüknek megfelelően? A magyarság már döntött ebben a kérdésben, amikor a szervezkedés munkáját megkezdte, de ha revizió alá veszi is ezt a kérdést, csak a már kialakult álláspontját erősíti meg vele. A tiszta osztályharca való helyekedés jogosult, sőt egyedül jogosult lenne a számára, ha a politikai küzdelem is osztályharccá tisztult volna meg. Mint ahogy a parti védőműveket mindig a támaszó eszközökhöz mérjük, a politikában is a szembenálló erők, a szembenálló hatalmi tényezők szabják meg a küzdelem módszerét és eszközeit. Osztályelvomással szemben osztályharca — de nacionalista elnyomással szemben nemzeti-egik küzdelem, ezt tanítja az exigenciák tudomány. De ezenkívül, az itt élő magyaroknak még rendkívüli feladatai vannak, amelyek közös feladatok bármely osztályhoz tartozó magyar számára. Hogy az anya-

nyelvén tanítsák, hogy választólojot kapjon, hogy az igazságszolgáltatásban és közigazgatásban elismerjék anyanyelvének jogát, hogy a birtok-reform céljára igénybevevett földkekből juttassanak magyaroknak is, hogy a magyar rokkantakat segélyezzék, hogy a magyar nyugdíjasokat fizessék, hogy kiutasításokkal ne zaklassák a nem szlávokat stb., stb. — mindez egyforma igénye, egyforma kívánsága, egyformán eltökélt követelése magyar unak, magyar parasztnak, magyar főköcsnek, magyar munkásnak, magyar nagybirtokosnak, magyar zsellérnek. Mindaddig,

Davidović megmarad a demokratapárt élén

A Kmet-párt Ljubljanában dönt a koalíció támogatása ügyében

A kormányválságot elsimulnaltartják ugyan, de a mult heti események alaposan megrendítették a kormányt és a kormányzópartok biztonságát. A demokrata, a szlovén földműves és a többi pártban az ellentétek elsimításán dolgoznak a pártvezérek. A belügyminiszterválság még most sem intározódott el véglegesen. *Prilicsevic* ideiglenes belügyminiszterségéről forgalomba hozott hírek a mult helyzet szerint koraiak voltak. Nincs kizárva azonban, hogy holnap ismét *Prilicsevic* személye nyumul előtérbe.

Legújabb híreink a következők:

Davidović marad

A parlament hétfői ülésének megkezdése előtt a demokrata klub ülést tartott, amelyen első sorban *Davidović* Ljuba lemondásával foglalkoztak.

A klub egyhangú határozattal kimondotta, hogy *Davidović* Ljuba személye a pártban pótolhatatlan, aki a párt bizalmát szavazó lemondását nem veszi tudomásul.

A párt határozata folytán *Davidović* tovább is elnöke marad a pártnak.

Azután a párt hosszas és beható tárgyalásokat folytatott, hogy ki legyen a szabadságra ment *Marinković* belügyminiszter ideiglenes helyettese. Erre nézve a parlamenti ülés megnyitásáig még nem hoztak végleges határozatot és a keddi napon megtartandó folytatolagos ülésen fogtak határozni.

A szlovén földművesek

A szlovén földművespárt még nem egyezett meg a kormánnyal. A párt végrehajtó bizottsága keddi ülésén határoz tovább magatartása felől. *Pucej* földművelési miniszter Beogradban vája be a végrehajtó bizottság ljubljanai ülésének határozatát és attól tesz függővé további magatartását. Kormánykörökben remélik, hogy a szlovéniai vasut kérdésében sikerüljön meg egyezni *Pucej* továbbra is benmarad a kormányban. A meggyőzés annál inkább létrehozható lesz, mint

amíg a minden társadalmi osztály magyar számára ez a közös program nincs megvalósítva, addig csak az erők elirogácsolására s a követeléseknek széthúzással való gyöngyítésére vezetne, ha a magyar munkaadók az osztályhelyzetnek megfelelő nacionalista pártba, a magyar munkások pedig a nacionalizmussal nem telített, de bizonyos mértékben inofficiál munkaspártba lépének be. A külön magyar kívánságok elszinteledeznének, elhalhálnának, az észrevéltenségek elhigulnának az országos pártok széles programjában.

hogy a kormány már elvben hozzájárult ehhoz, hogy a földműves párt által követelt szlovéniai vasutvonalakat a külföldi kölcsönösszegéből megépítsék. A többi ellentétek már sokkal lényegtelenebbek, annál is inkább, mert mindkét részről megvan a szándék az engedéllyenségre.

Horvát külpolitika

A Politika vezércikkben foglalkozik a zagrebi politikusok részéről újabb megnyitáuió, a külügyminiszterium politikájától eltérő külpolitikai orientációval. *Zarebren* angol barát és *kisantani* ellenes külpolitikát kívánnak, amikor Beogradban francia barát és *kisantani* politika a program. Zagrebben ezenfelül élesen szembe helyezkednek a külügyminiszteriumnak Bulgáriával szemben folytatott politikájával is.

A Politika úgy vélekedik, hogy a zagrebi politikusoknak az a álláspontjuk, hogy az ellenzéki vezérszert Beogradnál szemben az egész vonalon keresztülvigye. Ezzel magyarázható a beogradival teljesen szembe helyezkedő zagrebi külpolitikai irányzat. Pedig — írja az idézett lap — a beogradi kormány külpolitikája nem szerb, hanem jugoszláv külpolitika és ha Zagrebben a külügyminiszterium munkáját elensúlyozzák, az az ország érdekében rovisára tartozik. A bulgár kérdés magyarázó, a Vardár alsó folyásának birtokáért vívott harc Szerbiának nem lokális ügye, hanem országos ügy, amiert a horvát politikusoknak éppugy kellene lüdeniük, mint a szerbeknek. Ebben a cikkében egyébként, amint látszik, a külügyminiszteriumhoz közönlő Politika többet arult el, mint amennyi szándékában volt. A bolgár kérdéssel kapcsolatban eddig a Vardár alsó folyásáról szó sem volt szó. *Trumbics* ismert beszéde, amelyben az egész szerb politikát leveg jét habaruskodónak és militaristának jelezte, a Politikának ebben a vezércikkében, amely pedig *Trumbics* ellensúlyozására íródott, szó-

katlanul frappáns igazolást talált. Az alsó Vardár... Hőzöhatatlan, zabolátlan folyam, lenn a Macedon hegyekben. Vért, piros eruberi vért semmiképen sem ér. *Trumbics* külpolitikája, ugylátszik, realisabb, józanabb és emberibb külpolitika lenne, mint a *Ninacsics*é.

A radikális és a hadikárpótlás

A „Tribuna” szerint a hadikárpótlás ügyének parlamenti tárgyalása tulajdonképen a radikális pártnak tett engedmény. A radikális képviselők többsége ugyanis csak annak fejeiben volt hajlandó a kölcsön javaslat megszavazására hozzájárulni, ha a hadi kárpótlások ügyét előbb tető alá hozták.

Bácsmegeye háztartása

Statistika a befizetett adókról

Most készült el Bács-Bodrog vármegye kimutatása arról, hogy az 1918-21. években mennyi állami pótdadót, nyugdíjjárulékot, ebádót és utadót vetettek ki a megyére és a kivételét összegből eddig mennyit fizettek le az adópénztáraknál.

Az állami pótdadók beszédésénél a végrehajtó közegek nagy nehézségekkel állottak szemben, miután az állami egyenes adó csak az 1917. évre van kiveve, azóta pedig a gazdasági viszonyok megváltozása folytán az adózók anyagi viszonyai oly mértékben változtak meg, hogy az 1917-es adóalapot alig lehet az adókövetelés felhasználni.

A vármegye állami pótdadói az utolsó négy esztendőre ez volt:

1918. évre	706.583 dinár.
1919. évre	735.919 dinár.
1920. évre	5.117.210 dinár.
1921. évre	5.378.431 dinár.

Össz. kivételtek 11.930.096 dinárt amiből befolyt 6.689.929 dinár.

A megyei alkalmazottak és községi szervezők nyugdíjjárulékai eména kivételtek

1918-ben	334.285 dinárt.
1919-ben	268.897 dinárt.
1920-ban	1.028.466 dinárt.
1921-ben	1.065.880 dinárt.

Az összesen kivételtek 2.697.531 dinárnál 714.445 dinár folyt be.

Küladó címén kivételtek 2629, 1919-ben 16.143, 1920-ban 301.122, végül 1921-ben 343.795 dinárt. A 663.599 dinárnál 386.501 dinár folyt be.

Állami utadók címén a vármegye kivételtek

1918-ban	651.862 dinárt.
1919-ben	682.366 dinárt.
1921-ben	6.284.103 dinárt.
1920-ban	1.819.661 dinárt.

A kivételtek 9.437.094 dinárnál 6 millió 116.185 dinárt fizettek be.

A nagy adóhátralékokra való tekintettel, a megyei főszámvevőség a községeket felhívta, hogy az adóbeszedésnél nagyobb szigorúságot tanúsítsanak. A főszámvevőség figyelemztet felhívásának már mutatkozik a hatása, amennyiben az utóbbi időben az adópénztáraknál jelentékeny összegek folytak be.

Árverezik a Titánt

A hitelezők egyezkedési tárgyalásai

Több, mint három hónapja, hogy a kalandos múltú Hajós Ferenc államnének, a Titán villausszerelési vállalat vezetője tetemes adósságok hátrahagyása után elhagyta Suboticát. A bíróság a hitelezők kérésére biztosítási végrehajtást rendelt el a Titán ingóságaira. Hajós üzleti- és magánhitelezőin kívül a vállalat volt alkalmazottjai is bejelentették követeléseiket. Az alkalmazottak a felmondási időre járó fizetésüket követelték.

Három hónapig tartott a Titán ingóságainak árverése. Pénteken, szombaton és hétfőn a hatósági végrehajtó közbenjött eladásra kerültek a Hajós által hiteltbe vásárolt műszaki cikkek és az rodaberendezés. A végrehajtás 132.000 koronát eredményezett, míg a bejelentett tartozások 280.000 koronát, az aktíváknak kétszeresét teszik ki. A hitelezők most értekezletet hívtak egybe, hogy egyezség után követeléseiknek legalább egy részéhez hozzájuthassanak. Kedden megkezdődnek a tárgyalások és előreláthatólag egy-két nap eredményre is fognak vezetni, úgy, hogy a Titán ügye ezzel hamarosan befejezéshez fog jutni.

Csaló suboticei magántisztviselő

Utasításokat küldött a főnökének

A szélahósságok krónikájában is párfát ritkítja az a körmönfönt család, amit most az egyik suboticei gyár alkalmazottja eszelt ki. Egy szélahósság suboticei ügynök nagyarányú sikkasztásokat követelt el cégének rováására, szökése után utasításokat küldött főnökének, hogy ily módon egy harmadik személlyel elhitesse, hogy ő a gyár tulajdonosa. Az eset részletei a következők:

Az egyik suboticei gyárüzemnél már régebben alkalmazásban volt **Kulka József** ügynök, aki gyakran volt uton és rendeléseket vitt fel a gyár részére, valamint a gyár vidéki követeléseit inkasszálta. Legutóljára hat héttel ezelőtt ment utra Kulka, azóta azonban nyoma veszett. Hetekig nem adott életjelet cégének és amikor ez már a gyár igazgatójának feltűnővé vált, ugyanakkor már arról is értesült a gyár tulajdonosa, hogy az ügynök vidéken mindenütt nagyobb pénzüsségeket vesz fel a vállalat üzletfeleitől, anélkül, hogy ezekről a pénzekről elszámolna.

A gyár igazgatósága erre sikkasztás címén jelentést tett a hüllen alkalmazott ellen a suboticei rendőrségen, amely azonnal megkezdte a nyomozást, azonban minden eredmény nélkül. A csaló ügynök hoi bácskai, hol bánáti községekben bukkant fel, azonban mindig sikerült kikisiklania a rendőrség kezéből.

Szombaton megjelent Kulka főnökénél egy nő, aki levelet hozott a gyár igazgatójának a sikkasztó ügynöktől. A levélben Kulka értesíti, hogy a levelet átadó nő menyasszonya, akinek engedélyt adott a gyártelep megtekintésére, majd pedig utasítja igazgatóját, hogy a gyárat csak vezessék továbbra is olyan gondtal, mint eddig, hogy ne tallíjon semmi bajt gyárában, ha hazatérnek.

Kulkának Suboticán felesége és gyermeke is van és így a gyárban megjelent nőt házasságszédelgessel vezette félre és valószínűleg az egész fantasztikus levelet is csak azért írta, hogy a mit sem sejtő nővel ilyen módon elhitesse, hogy neki Suboticán

gyára van. A meglepő levél után még egy értesítés érkezett a csaló és sikkasztó ügynöktől Suboticára: egy levelet kapott vasárnap a felesége is, akit arra kér, hogy Sentán látogassa meg.

Két hét alatt ezer dinárral drágult a tűzifa

Forgalmi korlátozás a zagrebi vasutigazgatóság területén

— Horvátországgal megszünt az áruforgalom —

Néhány nappal ezelőtt a zagrebi vasutigazgatóság forgalmi korlátozást rendelt el a vagonhínyés és a vonatkísérő személyzet elégtelensége miatt. A korlátozás egyes vonatok a tehervonatok teljes beszüntetését vonta maga után. A szerbiai és szlovéniai állomásokra korlátozott forgalmat tartanak fenn, míg a Vajdasággal,

a suboticei vasutigazgatóság delomásaival minden kivitteli és behozatali forgalom megszünt.

A kereskedelem a vasuti üzemen minden zavarára reagál, — különösen akkor, amikor ez a zavar okot adhat az árak felemelésére. A Vajdaságot tudvalevőleg Horvátország látja el tűzifával, — a szállítások megszüntetése folytán tehát a kereskedők mára vagononként 14.500 koronára emelték fel a tűzifa árát, ami június végén még csak 10—11.000 koronát tett ki.

A kereskedők elsősorban a vasuti díjak felemelésével indokolják a horribilis két hét alatt 40 százalékos kitévő drágulást, holott a szállítási díj a horvátországi állomásokról Suboticaig a tarifaemelések következtében mindössze 8—900 koronával emelkedett. A vasuti forgalom korlátozása miatt egyelőre tényleg nem jöhet tűzifa, viszont az ittlévő készletek teljesen elegendők ahhoz, hogy a nyári minimális szükségletet egy-két hónapig fedezzék, amikor a szállítás bizonzára megindulhat és a megfogyaltatott készleteket újból pótolni lehet. A spekuláció azonban azért hajítja fel az árakat, mert nyáron nem szívesen ad túl a meglévő készleteken, arra számítva, hogy a tél folyamán — mint az elmúlt télen — újabb készletek árán értékesítheti a tűzifát. Hiszen jól emlékeztetünk, hogy az elmúlt télen, amikor a forgalmi korlátozások és a hófúvások miatt nem jöhetett fel,

Miután a Kulka által sikkasztott pénz mages összegre rug és miután most már a család is nyilvánvaló, a gyár újabb feljelentésére a suboticei ügyész **Kulka József** országot körözését rendelte el.

a felvágott fa árát egyik napról a másikra 120 koronáról 200 koronára emelték a fakeskedők.

A mostani kilátások mellett, amikor kánikula idején két hét alatt ezer dinárral emelik a faárakat, a legsúlyosabb válságok fenyegetnek a tél idejére, mert tapasztalhattuk, hogy az inóseget leginkább a fakeskedők kamatoztatták mindig saját hasznukra.

Egy évvel ezelőtt még 5000—5500 korona volt egy vagon tűzifa, az aprított fa árát pedig szeptemberben métermázsánként 66 koronára maximumálták. A maximálás megszüntetése után rohanosan 100—120 koronáig emelkedett a vágott fa, a legnagyobbjúság idején pedig 200 koronát kérék érte. A vagonárú januárban 9—10.000 koronába került, márciusban 8000—8500 koronáig esett az ára, júniusig 10.000 koronára emelkedett, míg most több mint ezer dinárral 14.500 koronára ugrott fel két hét alatt. Az aprított fa, mely június 30-án még 160 korona volt, most 200 koronára.

Igaz ugyan, a mostani forgalomkorlátozás miatt Horvátországból nem lehet fát kapni, Romániából pedig a lánr valutaesése miatt nem rentábilis a vásárlás, a megvényszálalékos drágítás két hét alatt mégsem jogosult.

A maximális árak intézményét, sajnos, eltörölték, a kereskedelmi uszótárol és árdráglásról szóló törvény azonban még mindig érvényben van. Kivánatos volna, ha az illetékes hatóságok ennek a törvénynek alapján egyszer eljárának a jogtalan hasznalaton dolgozó kereskedők ellen és egy-két szigorú ítéllettel példát statuálnának, mert különben, a faárak mostani irama mellett a télen már csak a hadimilliomosok és siberék lesznek abban a helyzetben, hogy a tűzhely mellett melegedhessenek.

Vasutépítés — végrehajtóval

Bírói uton kényszeríti Subotica a villamostársaságot a sándori vonal felépítésére — Tíz év előtti ítélet végrehajtása

A sándori villamosvasuti vonal kiépítésének a kérdése már rég húzódik. A villamostársaság minduntalan halasztja a munkálatok végzését. Legutóbb a városi tanács két heti haladékot adott a villamostársulatnak az építés megkezdésére. Ez a határidő már rég lejárt és az építési munkálatok megkezdésének még nyoma sincs.

Ezért a város most végre erélyes lépésre szánta el magát. A város és a villamos részvénytársaság között szerződés áll fenn, amelynek értelmében a társulat köteles a sándori vonal kiépítésére. Már a háboru előtt, 1912-ben követelte a város, hogy a villamos részvénytársaság leljen meg kötelezettségének és miután akkor nem volt hajlandó a társulat a kötelezettség teljesítésére, pörre került a sor. A pört a város nyerte meg és a bíróság kötelezte a villamosvasutat, hogy a sándori vonalat építse ki. Közbejött azonban a háború és az új építkezésből máig sem lett semmi.

Miután a város tanácsa mindezt ideig nem tudott a villamosvasut igazgatóságával békés meg-

egyezésre jutni és a társulat hónapok óta csak igéri az új vonal kiépítését, de azt nem kezdi el, a tanács utasította a városi ügyészt, hogy hajtsa végre a tíz év előtti ítéletét. **Sztipics Károly** dr. városi főügyész ennek alapján a társulattól kéri a tíz év előtti hozott ítélet végrehajtását.

Az ügyre vonatkozólag dr. **Sztipics Károly** főügyész a következőket mondotta munkatársunknak: — A városi tanács mindezt ideig türelmesen várt a vonal felépítésére. Miután azonban ez minden ígéret ellenére is egyre késik és a villamosvasut igazgatósága mártöbb terminust elmulasztott, a tanács határozata értelmében most bírói uton hajtuk végre a sándori vonal felépítését.

Arra vonatkozólag, hogy a gyakorlatban miképp fogják a régi ítéletet végrehajtani, valószínű, hogy a bíróság döntése alapján maga a város fogja a sándori vonal kiépítési munkálataira a pályázatot kiírni és a költségek a villamostársulatot terhelik.

A város és a villamosvasut között újlag kiéleződött ellentétek

ügyében a **Bácsmegyei Napló** munkatársra kérdést intézett a suboticei villamostelep igazgatóságához is, ahonnan a következő információt adták:

— A legnagyobb meglepetéssel értesültünk Önöktől arról, hogy a város bírói uton akar eljárni ellentétben, annál is inkább, mert erre semmi ok nincsen. A legkomolyabban foglalkozunk a sándori villamosvonali kiépítésének előmunkálataival és Zerkovitz igazgatót, aki ebben az ügyben már járt Suboticán, mindennap várjuk újból. A kész terveket csak szombaton kapjuk meg és épen kedden utazik le megbízottunk Beogradba, hogy közlekedési miniszterumtól az az új vonal mielőbbi közizgatás bejárását kérjük. Ezt ma a városi tanácsnak is bejelentettük egy beadványban, amelyhez mellékeljük a közlekedésügyi miniszteriumhoz intézett felterjesztés másolatát is. Mindez elég bizonyított arra, hogy komolyan gondolkodunk az új vonal kiépítésére, amit azonban a közizgatás elvárás megtörténte előtt nem lehet megkezdeni. Így csak késleltetné az új vonal kiépítését, ha a város bírói uton akarná velünk szemben jogait érvényesíteni.

A villamostelep igazgatóságának nyilatkozatából kitétnék, hogy a város és a részvénytársaság között fennálló ellentéteket talán még sikerülni fog elsimitani.

Ezer korona — egy villamosjárat

A villamosjáratok szabályozása

Szóvá tettük már, hogy az idei nyáron a suboticei villamosvasut igazgatósága nem gondoskodik palicsi éjszakai kocsijáratokról, sok kellemetlenséget okozva ezzel a közönségnek és kéri a fűrődizgatóságának. A városi tanács is megkísérelte már, hogy meggyevezést létesítsen ebben a kérdésben a villamostelepen, azonban minden eredmény nélkül.

A villamosvasut igazgatósága annak ellenére, hogy a város már engedélyezte az éjszakai kocsijáratok viteldijának a rendes árak kétszeresére való emelését, mégis csak azzal a feltétellel hajlandó éjszakai kocsijáratot beállítani, ha a megrendelő fél — vagyis jelen esetben a palicsi fűrődizgatóság — ezer koronát fizet minden külön beállított kocsiért.

Ezen túl azonban még annyira nem veszi figyelembe a villamosvasut igazgatósága a közönség érdekeit, hogy arról sem értesíti a közönséget, ha néha — különösen vasárnaponként — történésen mégis este 11 óráig vagy esetleg még tovább járhatja kocsijait. Így a közönség nem tudja az éjszakai villamosjáratokról, még ilyen esetben sem veheti a kocsiknak hasznát, mert hiszen az idei nyáron megtanulta már a közönség, hogy nem lehet az éjszakai járatokban bizni.

A városi tanács most mindezeknél az okoknál fogva szigorúan követelni fogja, hogy a villamosvasut igazgatósága szabályozza végre a kocsijáratokat és hozza nyilvánosságra, hogy mikor indul az első és hány órákor az utolsó kocsi. Ez a legkevésbé, aminek közlését a város közönsége joggal megkövetelheti.

PHILATELIA
BÉLYEGKERESKEDÉS — SZÉCSI E. SUBOTICA, FŐPOSTA MELLETT VÉTEL - ELADÁS - CSERE
Keresekmegvételre hasz nált igazszóló bélyegeket tekinteniélkül akladásokra bármilyen mennyiségben
3077

Vita a költségvetésről és a hadikárpótlásról

- A parlament ülésén -

A szkupstina hétfői ülését délelőtt tíz órakor nyitja meg dr. Ribar házelnök.

Napirend előtt Vaszics hadügyminiszter válaszul illes Huszen képviselő interpellációjára, a családientartó katonák szabadságolása körül történt visszaélések tárgyában. A hadügyminiszter kijelentette, hogy elrendelte a visszaélések megvizsgálását és intézkedett, hogy az anomáliák megszűnjenek.

Ezután áttérnek a napirendre, a költségvetés részletes vitájára.

Simorák dr. (klerikális) szerint az állam központi vezetőség költségvetésénél a legnagyobb az államtanács kiadása. Kifogásolja, hogy az államtanácsot pártintézmény gyanánt kezelik, amit az egész országra károsnak tart. Serelemesnek találja, hogy a harminc államtanácsos között csak négy horvát és két szlovén foglal helyet. Ezek után egy látja, hogy a kormány csak elméletben tartja be az államegység elvét, de a gyakorlatban nem. Követeli, hogy a horvátországi jótékony intézményeknek, amelyek a háború alatt kényszerhelyzetben jegyeztek hadikölcsönt, minden tőkéjükért és így nagy veszteségeket szenvedtek, ezt a kárukat törtsék meg. A költségvetés első szakaszát nem fogadja el.

Ivanics Momesilló dr. (radikális) említi a kormányt, hogy fontos költségvetési javaslat tárgyalásánál nincs jelen. Támadja a kormányt György herceggel szemben tanúsított viselkedését. Azt mondja, György herceg súlyos anyagi helyzetben van, tehát úgy is mint katonáról, úgy is mint a királyi család tagjáról, megfélemlen kellene róla gondoskodni. Birálja a költségvetésnek azt a részét, amely a rendelkezési állományban levő miniszterek javadalmazásáról szól. Ezt a kiadást pazarlásnak minősíti. A javaslat ellen szavaz.

Gyonovics (közírtasági) az udvartartás számára megállapított kiadásokat pazarlásnak minősíti. Mivel nemcsak itt, hanem egyéb tekintetben is pazarlást észlel a költségvetésben, a javaslatot nem fogadja el.

Kristján Edvin (szociáldemokrata) szintén az udvartartás költségei ellen szólal fel. Kijelenti, hogy ez a tétel aránytalanul nagyobb összeggel szerepel a költségvetésben, mint a többi kiadások. Elítéli a horvát blokk politikáját a szkupstina-ból való távozására miatt. Ezzel szerte a horvátok (többet ártnak, mint használnak saját ügyüknek. A blokk magatartása miatt a nemzet egy része nincs képviselve a parlamentben, ami nagy bűn a nemzet ellen.

Szetyerov előadó válaszul az elhangzott beszédekre. Kéri a javaslat elfogadását.

Az előadó beszéde után a klerikálisok követelik a kvórum megállapítását. Az elnök névsorolvasást rendel el, melynek során megállapítja, hogy csak 128 képviselő van jelen és így a javaslat feletti szavazást nem tűzheti ki. Dr. Ribar házelnök javaslatára a szkupstina kimonddja a mai ülésről távollévő képviselők rapidíjának megvonását, egyben elhatározzák a szabadságon levő képviselők behívását.

Az íles egy órákor véget ér. A délutáni ülést öt órákor nyitják meg. Napirenden Usznovics Nikola radikális képviselőnek a hadi kárpótások ügyében a pénzügyminiszterhez intézett interpellációja van.

Kumanuti pénzügyminiszter az interpellációra válaszulva kijelenti, hogy ez a kérdés az összkormány hatáskörébe tartozik. A hadikárpótások kivédálása az igazságügyminiszter feladata és csak harmadsorban tartozik öreá az ügy, a kész-

pénzjövátételek tekintetében. Kijelenti, hogy az ország készpénzben eddig semmi hadikárpótást sem kapott. Felsőrolja mindazokat a tételleket, melyeket Németország jövátétele címén iparikkben leszállított és amit még szállítani tartozik. Felsőrolja a pénzügyminiszter a Bulgáriá. Magyarország és Németország által jövátétele címén kiszolgáltatott előállatok mennyiségét és ezek felhasználásának módját.

Dr. Merkovics igazságügyminiszter bizonyítani igyekszik, hogy a

Az igazságügyminiszter jóváhagyta a Rasztina-pusztai földeladást

A meghurcolt ügyvéd harca az ügyész és vizsgálóbíró ellen

A Rasztina-pusztai ügyében a legtöbb történet izgalmas és lelatortoztatások után újabb érdekes fordulat állt be, amely egészen új irányba terelheti a komplikált ügyet. Megirtuk, hogy a második konzorcium két vezetője, Vosek István és Lalosevics Stevica ügyvédhez fordult az adásvételi szerződések megsemmisítése ügyében. Az eset pikantériája az, hogy az első konzorcium ugyancsak Lalosevics Jócó dr., ügyvédet bízta meg a birtok megszerzéséhez szükséges engedélyek megszerzésével és ennek fejében az elierendő haszon tíz százalékát ajánlották fel honoráriumképen. Bár Lalosevics elvállalta ennek idején ezt a megbízást, ugyancsak ő elvállalta a második konzorciumhoz tartozó két vevőnek azt a megbízását is, hogy a szerződés megsemmisítése ügyében járjon el.

A két vevő Lalosevics ügyvéd után még fejleltenté is tett az igazságügyminiszterhez és az agrárminiszterhez a Magyarországi visszacsorolt birtok rész elidegenítési tialmának törlése végett. A fejleltésre most érkezett meg az igazságügyminiszter döntése, amelyben

jóváhagyja a Rasztina-pusztai birtok eladását.

Az igazságügyminiszter a jóváhagyás indoklásában kimondja, hogy

a rasztinai birtok nem tartozik az agrárreform alá, mert a viz-

számított terület Magyarország integer részét képezte és csak más területet való elerítés folytán csatolták az SHS királysághoz.

Így tehát ez a terület nem eshet az agrárreform rendelkezése alá és ezért a birtokot jóhiszeműleg adták el és jogosan parcellizáltak. A nagyfontosságú döntésen kívül a Rasztina-pusztai ügyével kapcsolatos vesztegetési ügyben is újabb fordulat történt. Az ártatlan letartóztatott, de már szabadságon levő és Sonborban köztisztviselőben álló dr. Ceisel Lajos ügyvéd ugyanis elégtételt kér meghurcolása miatt. Ceisel dr. fejleltenté tett egy a sombri királyi ügyész, mint a sombri vizsgálóbíró ellen a sombri törvényszék helygimbi bíróságánál, mert a vizsgálóbíró letartóztatása után állítólag több helyen nyilvánosan hangoztatta, hogy még több letartóztatás várható az ügyben.

Ezzel szemben a vádtanács háborozatából is megállapítható, hogy csak a két letartóztatásban volt telekkönyvi tisztviselő követett el visszaélést azzal, hogy egy bíró nevét gyorsabb elintézés érdekében ráirták egy aktára. Megállapítható azonban, hogy ezek a telekkönyvi tisztviselők is csak utólag egyéb tevékenységükért jutalmul kapták a kérdéses összeget és másra nézve nem merült fel semmiféle kompromittáló adat a vesztegetési ügyben.

Ezzel szemben a vádtanács háborozatából is megállapítható, hogy csak a két letartóztatásban volt telekkönyvi tisztviselő követett el visszaélést azzal, hogy egy bíró nevét gyorsabb elintézés érdekében ráirták egy aktára. Megállapítható azonban, hogy ezek a telekkönyvi tisztviselők is csak utólag egyéb tevékenységükért jutalmul kapták a kérdéses összeget és másra nézve nem merült fel semmiféle kompromittáló adat a vesztegetési ügyben.

Ezzel szemben a vádtanács háborozatából is megállapítható, hogy csak a két letartóztatásban volt telekkönyvi tisztviselő követett el visszaélést azzal, hogy egy bíró nevét gyorsabb elintézés érdekében ráirták egy aktára. Megállapítható azonban, hogy ezek a telekkönyvi tisztviselők is csak utólag egyéb tevékenységükért jutalmul kapták a kérdéses összeget és másra nézve nem merült fel semmiféle kompromittáló adat a vesztegetési ügyben.

Ezzel szemben a vádtanács háborozatából is megállapítható, hogy csak a két letartóztatásban volt telekkönyvi tisztviselő követett el visszaélést azzal, hogy egy bíró nevét gyorsabb elintézés érdekében ráirták egy aktára. Megállapítható azonban, hogy ezek a telekkönyvi tisztviselők is csak utólag egyéb tevékenységükért jutalmul kapták a kérdéses összeget és másra nézve nem merült fel semmiféle kompromittáló adat a vesztegetési ügyben.

Harmínckét halálos ítélet a moszkvai szociálforradalmárok porében

- A moszkvai per fináléja -

A hétfői beogradi lapok pár soros távirathat a Malin-nak egy világ — szeretnének mondani: válgátörténelmi szenzációját regisztrálják: a moszkvai forradalmi bíróság a szociálforradalmárok porében 32 vádlottat halálra ítél.

Erről a monumentális vérengzésről e pillanatban minden más adat hiányzik. Nem tudjuk, kik azok, akiknek meg kell halniuk azért, mert a mai Oroszország ura a fölkazaltott indulata és fögyujtott szenvedélyű bolsevik tömegek füyelemét elakarják trélni a külföldi kapitálistákkal való tárgyalásról s ezzel a tömeggyilkolással akarják elképzeletni Oroszország forradalmra nevelt népét, hogy még mindig van forradalom Oroszországban s nem igaz az, hogy a polgári konszolidáció s megantulajdonos termelési rend felé halad a „győzelmes szovjet.” Ezért rendezték most ezt a fő-tárgyalást, most a menseviki véd-

ottak letartóztatása után több mint három évre, amikor már szinte feledésbe ment az egész összeesküvés terv, ezért rendezték a népgyűéseket, melyek halálát követelték a vádlottak fejére, ezért lázították föl a tömegszenvedélyt, a gyilkolás indulatát és a rombolás démonát, hogy a nélkülözést, kínokat, szegénységet és éhséget csak a forradalom narokitukamával elviselni tudó orosz nép új injekciót — 32 férfi vérből készült injekciót kapjon a forradalomból s hogy a forradalom orosz nép arra figyeljen, ami Moszkvában történik, ne pedig arra az aktúra, ami Genzában elkezdődött és Högiban folytatódik.

Ma még nem tudjuk, kik az áldozatai ennek az írtározás cikuszának. Közte vannak-e menseviek, akik megtagadták meggyőződésüket, vagy akik hítek maredtak hozzájuk a halállal való szembenállás három esztendeje

után is. Nem tudjuk köztük van-e az elsőrendű vádlott Timofjev, aki 15 év kényszermunkát ítélték ki a cári uralom alatt? Köztük van-e Gac, aki nyolc évet ítélték Szibéria bányáiban? Az ő szomorú sorkban van-e Donszkoj, aki kétszer ítélt vádlottként a cári bíróságok előtt.

Ilyen férfiakat ítélték halálra a ferradalom nevében olyan vád alapján, melyet mindvégig mindnyájan megtagadtak. Fegyveres összeesküvést szerveztek az orosz bolsevik rendszer ellen, ezt igazolja két rendőrkémény allesodott forradalmár s e vád alapján védők és bizonyítékok nélkül hurcolja vérpadra az elítélteket a moszkvai rendszer hataimi őstöne.

Hisszük, hogy nemcsak a világ munkássága, a dolgozók szolidaritásának jussán, hanem a civilizáció közönsége is hatalmas erővel fog tiltakozni a tömeggyilkos terv végrehajtása ellen. S hiába való lenne mindez, akkor is megvizsgálni a történelem. Az orosz uralom bele fog fulladni abba a vérbe, amit kiont. S a kivégzett áldozatok annak tudatában bizonyára könnyű szívvel állnak a bitó elé.

Háromszázezer dinárt küldött egy emigrált kommunista Beográdba

A címzett ellen megsemmisítették az eljárát

Pár nappal ezelőtt Beogradban nagy fellúnést keltett Milenkovic Borivoj, lopesideri pékmester letartóztatása. A pékmester a Knéz Mitajova-utcán tartóztatták le, amit kilépett a Franco-Szereb bank helyiségekből, ahol egy 300 000 dináros Bécsből áttutál összeget vitt át. A pénz, mint ahogy a bank a rendőrséggel közölte, a Bécsben tartózkodó kozismert kommunista agitátor, Milkity Iija küldte Milenkovicnak.

Milenkovicsot előzese letartóztatásba helyezték és megkezdték a nyomozást. Milenkovic a nyomozás folyamán kijelentette, hogy Milkity neki régi ismerőse és a pénz azért küldte, hogy részere földet vásároljon Beograd környékén. Hogy Milkity honnan szerezte a tekintélyes összeget, arról Milenkovic nem tudott felvilágosítani adni. Közben Milenkovic ellen előzese letartóztatást elrendelő végzés hoztak, ami ellen annak ügyvédje felfolyamodást jelentett be. A beogradi törvényszék a felfolyamodásnak hely adott és elrendelte Milenkovic szabadságra helyezését, azzal az indoklással, hogy nincs semmi bizonyíték arra nézve, hogy a pék bolsevista propaganda céljaira kapta a 300 ezer dinárt.

Milenkovicsot a végzés alapján szabadságra helyezték és a konfiskált pénzt visszaadták neki.

A beogradi lapok egy része éles kritikával kíséri a bíróság halárhozátát.

Ha napi foglalkozása után pihenni tér Olvassa el a Bácsmegyei Naplót

Suzanne, a világ legjobb tenniszjátékosnője

— Londoni levél —

Hetek óta nem a trónörökös, nem Lloyd George vagy valamelyik divatos filmszínésznő a legnépszerűbb ember Angliában, hanem — Suzanne. Ennek a 21 éves kasszonynak a teljes neve Suzanne Lenglen. Franciaországban született, francia leány. A népszerűség sugarai azért aranyozták be magas, karcsu, izmos testét, mert a világ legjobb tenniszjátékosnője. Egyedülállóan állott ki az amerikai, ausztráljai, angol és más nemzeti bajnokokkal és mindig győzött. Az angoloknak határtalanul imponál ez a lángész; — ők tudniillik lángésznek mondják azt, ha valaki valamely sportban az első helyre tudja magát felküzdeni.

Az összes lapok közlik a tennisz-lángész arcképét, s megírják, mikor szokott felkelni, mikor fekszik le, mit eszik és milyen szalagot visel a hajában. Főképpen ez az utóbbi pont érdekelt az angol közvéleményt, helyesebben annak egyrészt. A Daily Mail kötelességének is tartotta, hogy erre vonatkozóan annak rendje-módja szerint meginterjúvolja a pártatlan Suzannét.

— Hogy miképpen kötöm meg a szalagot a hajamban? — válaszolta a kérdésre a kasszony. — Hát ez érdekli önöket?

— Egész Anglia nyugtalanul várja a választ! — jelentette ki az újságíró.

— Hát jó! . . . nézzen ide! Így! . . . Először megfogom a szalag egy végét . . . aztán csavarintok rajta egyet, így . . . lássa! . . .

Milo Lenglen tövről-hegyire megmagyarázta, hogyan kell a szalagot a hajába fogni s harmadnap London elegáns utcáin ezer és ezer ilyen Suzanne-frizurát lehetett látni.

A versenyekre természetesen ösztönlik a közönség. Akik a versenyterület helyet nem kaptak, a házielőkör és a fák ágairól nézik Suzanne csodálatos játékát. Mert csodálatosan játszik ez a francia leány, ebben az összes angol szakértők megegyeznek. Ez pedig igen nagy szó; hiszen a tennisznek Angliában valóságos kultusza van. Százával akadnak ott tenniszművészek, de lenglen kasszonynőt egyik sem mulja felül. Már azzal, hogy a pályára lép Suzanne, fellüktet kell. Nagyon szép lány, magas, szemécsilögök, a homoka domboru, szőke haja vastag fonatokban koszorúzza fejét. Ahogy megrögzül, izmai feszülnek s esztétikai élvezet egészséges és jó táplálék testének minden mozcánát fitymellel kísérsni. A versenyközönség eszeveszetten tapsolt és öljennzett, de ő pilláját sem rebentette meg.

— Ez nem ember, — mondogatták egymásnak az angol sportmanek — de gép.

Valóban mintha gép játszott volna, oly szabályosan verte a labdákat vagy védte ki a dobásokat. Centiméterrel nem szaladt tovább, mint ahogy éppen kellett és miliméterrel nem emelle magasabbra a rakettet, mint ahogy szükséges volt rá.

De hogy a gép mégis él, azt látni lehetett arról a vérdátról, amely hol felszólt az arcába, hol elűnt onnan s látni lehetett bronzszínű karjairól, amelyek eleven kigyóként lendültek a levegőbe és hullottak alá. Aik közel állottak hozzá, látták nagyszerűen kiképzett izmainak játékát s azt az életet, amely finom bőre alatt a verseny alatt lejáródott. Csak egyszer, csak egyetlen egyszer derült fel az arca. Ez akkor történt, amikor a versenyt megnyerte és legyőzött ellenfele hozzálépett, kedvesen meghajlotta magát s így szólott hozzá:

— Kedves kasszony, szívem mélyéből üdvözlöm magát és boldog vagyok, hogy maga győzött le engem és nem más! . . .

Suzannel, úgy látszik, meglepte az az angol lovagiaság, haja tövéig elpirult és gyenge mosoly derítette fel komoly arcát. Látszott, hogy örül az elismerésnek.

A versenyen ott volt a tenniszbajnok édesapja is, Lenglen ur.

— Ó az én mentorom, trénerem és mindencim, — mutatta be az öreg urat az ismerősének — neki köszönhetek mindent! . . . Ó tanított meg játszani és ő tanított meg győzni! Ó vett rá, hogy minden földi élvezettel tartózkodjam, mert különben nem viheto semmire. Ne mihatom akkor egy pohár vizet, amikor szomjas vagyok és nem cihetem meg azt a fát élét, amely éppen izen! Az édesapám szigorú tekintete elhessegeti a csábítást, S nem bántam meg a szigorúságát.

mert hiszen anélkül bizonyára nem lennék ott, ahol vagyok.

Egy bátor újságíró erre azt kérdezte Suzannétól, vajon az udvarolattástól és a flörtöléstől is tartózkodnia kelle-e?

— Attól is, — felelte habozás nélkül — akár hiszi, akár nem, azt sem tudom, mi az . . . Számomra nincsenek férfiak . . . egyelőre. Én csak a rakettet és a labdát ismerem . . . egyelőre.

Ismét mosolygott, másodszor, mióta Anglia területére lépett.

Lenglen kasszony a bajnokság több ezer angol fontot jövedelmezett; ebből a pénzből kis kastélyt akar magának vásárolni a bretagnei tengerparton . . . Akár kettőt is vásárolhat, oly rosszul áll most a francia frank az angol fonttal szemben.

A külpolitika hírei

— Enyhült a német válság —

Párisból jelentik: A német kormány értesítette a francia kormányt, hogy a magánulajdonért való kártalanítási fizetéseket kénytelen elhalasztani. A francia kormány átiratolt intézést a német kormányhoz, hogy kénytelen ama kívánságához ragaszkodni, hogy a jövételi bizottság a moratórium megadása előtt állapítsa meg Németország újabb mulasztásai és csak ezután hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy a wiesbadeni egyezmény július 20-ikán életbe lépjen.

A londoni sajtó melegegédssel veszi tudomásul, hogy a német kormány kifizette a július hónapban esedékes jövételi tartozásait. Megállapítja, hogy a közvetlen válság elhárult és most a jövételi bizottság a németeknek a moratóriumra irányuló kérését nyugodtan mérlegelheti.

A londoni tőzsdén a fordulat halása alatt a külföldi valuták, a márkák, francia frank és lira árfolyama megjavult.

Megakadnak a hágai tárgyalások.

Hága. A nem-orosz bizottság elnöke Litvinovnak megküldte a második albizottság elnöke által hozzá intézett levél másolatát, mely az albizottság-

nak az orosz ügyekben hozott határozatát tartalmazza. A határozat szerint a második albizottság semmi célját sem látja annak, hogy az orosz delegációval a jelen helyzetben a tárgyalásokat tovább folytassa. A harmadik albizottság hasonló határozatát már közölték az oroszokkal.

Róma. Az olasz jobboldali pártok orgánuma üdvözölte a hágai konferencia felbontását és reméli, hogy ennek erkölcsi javulás lesz az eredménye.

Irországban folynak a harcok.

Dublin jelentés szerint a lázadók ellenállása folytán Limerickben csütörtök óta nagy harcok folynak. Az irkormány csapatai a város körüli stratégiai pontokat megszállva, lassan előrehaladnak. A város nagy részét már sikerült a reguláris csapatoknak hatalmukba keríteni. Az ország déli felén szöglelésben a kormánycsapatok hadműveletei sikeresen folytatódnak. Délén és nyugaton több ponton bandaharcok folynak. A helyzet itt hasonló a délafrikai bur háború utolsó fázisához. A bundlik börtön elfoglalásakor a kormánycsapatok 300 foglyot ejtettek, nagymennyiségű lőszert és hadi-

anyagot zsákmányoltak. A Juth szigeti köztársasági erők bevételeivel a köztársaság utolsó lámpaspontja is elesett.

Fascista zavarások Kromonában.

Róma. A kamara hétfői ülésén interpelláció során szóba kerültek a kromonai események. A vita hevében a fascista és szocialista képviselők között összeütközésekre került a sor, majd a szocialisták elhagyták a termet és csak a köitésgvetés tárgyalásánál tértek vissza. Az ülés végén híre járt, hogy a fascisták Kromonában felperzselték két szocialista képviselő házáit. A hír nagy izgalmat okozott. A baloldali azonnali nyilatkozatot követelt a kormánytól, Facta meg erősítette a kamara két tagja ellen elkövetett támadásról szóló hírt és a bűnösök ellen szigorú intézkedéseket helyeztet kiáltásba. Az ülést a nagy izgalom miatt felfüggesztették.

Panaszok a subotici telefonközpont ellen

A város a postaügyi miniszteriumhoz akar fordulni panasszal

A subotici telefonközpont ellen az utóbbi időben sok panasz hallható. A központ egy idő óta nem működik olyan pontosan, amint az megkívánható volna, ami valószínűleg annak a következménye, hogy a tisztviselők egyrészt a postlagazgatóság el bocsátotta és most kevesebb és gyakorlatlanabb kezelők végzik a telefon kapcsolás idegő munkáját.

Eddig kereskedelmi körökben volt hallható több panasz a rossz telefonkapcsolás ellen, míg ma végre hivatalos helyen is elhalárolták, hogy orvoslást fognak keresni a telefonközpont indolenciája ellen. A városi tanács az utolsó időben szintén arra tapaszlatra jutott, hogy még a hivatalos beszélgetéseket sem bonyolítja le a subotici telefonközpont a szükséges lelkismeretességgel és ezáltal a városi közigazgatás menetét is gyakran megnehezíti.

A városi tanács a postaügyi miniszterhez akar fordulni orvoslásért. Re-

A vasuti közlekedés jövője

A technikusokat és mérnököket már nagyon régóta foglalkoztatja az a kérdés, hogy miként lehetne elérni a vasut menetének meggyorsítását. A vasutas mérnökök számszámra szabadalmaztatták az egész világon a találmányukat, melyek mind erre az egyetlen kérdésre iparkodtak feleletet adni: miképp lehetne elérni, hogy egy vonat a kiindulási helytől a végállomásig teljes sebességgel rohassa, közben egyetlenegyszer meg nem állva, mégis minden állomáson felvegye és letegy azokat az utasokat, akik éppen ki akarnak szállani. Ez a forgalom tekintetében egyenesen fantasztikus jelenséggel bir úgy az államvasutak üzemeltetését mint a szállítás meggyorsítását illetőleg. Ha pl. ez lehetséges válik, akkor egy vonat, mely tíz állomáson áll meg, menetközben minden megállás költségeire svájci frankban 25—35 frankot számitva, 250—350 franknyi összeget takarítana meg. A Budapest—bécsi gyorsvonat pedig a fékezés és az állomásokon való tartózkodás által okozott idővesztéséget levonva, két és fél óra alatt tehetné meg kényelmesen az utat. Egy francia mérnök egy vonatrendszert konstruált össze, mely szerint egy vagon tulajdonképpen két egymásba bújított vagonból áll. A felső vagonrészt, amely a külsőtől minden nehézség nélkül elválasztható, a két sín közé épített felső sínparon halad s mikor a vasut az állomásra ér, akkor egyetlen automatikus szétkapcsoló-készülékkel a mozdonyrésztlet-összeoktított vagonokból a felső részt lekaptcsolhatók, ugyanekkor

működésbe lép egy fékezőrendszer is, a felső vagonrészt lassít és fokozatosan kibúvik a robogó vonatból, melynek a mozdonyal összekötött része tovább halad. A mozdony emeltyini magasságu konstrukcióval szintén úgy van alkotva, hogy az egész vonat belülről egy robogó alagút benyomását kelti. A mozdony előtt már lementhető áll egy lassu mozgással hozott felső vagonrendszer a beszállt utasokkal, a vonat följé fut, egyetlenesen gyorsuló mozgásba hozza és néhány száz méter után már ez is teljes sebességgel rohan tovább.

Egy másik találmány sokkal fantasztikusabb módon oldja meg ezt a kérdést. A mozdony csupán a vagonok alapjait buzza, ezekre mozgathatólag van két oldalt egymástól elkülönített két vagonrésztlet: egy jobboldali és egy baloldali elhelyezve. Mikor a vonat az állomásra ér, akkor a tovább utazni akarók átmennek a baloldali részletkebe, a kiszállani óhajók a jobboldaliakra. Az állomásokon egy állványrendszerre épített, a föld felszínétől körülbelül két és fél méter magas elhelyezett lejtős sínpar vágja a vasutat. Mikor a vasut ideér, a mozgatható baloldali vagonrendszer egyenesen beleüt ebbe a sínparba, az oldalára szerelt kerekkel belekapaszkodik és szerzett tehetetlenségél fogta ezen fut lejtősen tovább, míg a vagonlapokról egészen felemelkedik és erős fékezés után függő helyzetben állva marad. Az utasok magas lépcsőkből hagyják el a vagonot, a vonat ezután meg nem lassított menetben rohan tovább, valamivel távolabbi egy hasonló sínparon, a vonat irányában,

lassu mozgásba hozott függő vagon-sor pontosan ráereszkedik az alája robogó vasut mozgó állványaira.

S most bécsi mérnöki körökben igen sok megbeszélés tárgya ez a szellemes találmány, amely ugyancsak erre a kérdésre kíván válaszolni, amelynek azonban meg van az az előnye, hogy a sok millió békepénzt követelő átépítési munkálatokat alig kis töredékben teszi szükségessé. E találmány már szabadalmazva is van és lényege nem is annyira talán a vasutat, mint inkább a villamosokat illeti. A vagonok két egymás fölé épült vagonból állanak. Az első vagonok megállás nélkül egyforma sebességgel rohannak végig a városan. A felsők pedig minden állomáson hatalmas villamos vasrnacs-kákbán kapaszkodva megállanak, de oly módon, hogy a legközelebb utánuk következő kocsi már magával is viheti. Az egyik állomáson beszállnak az utasok, aki a végállomásig akar menni, az az alsóban foglal helyet, aki a következőig, az benmarad. Ily módon ezek a felső kocsi részletek minden állomáson más és más vagonra kerülnek, minden állomáson megállnak, ekkor a kapcsolódási és lekapcsolási mechanizmus oly tökéletes, hogy az állandó mozgásban lévő motorokosinak az állomások közlekedés nem kell egyáltalán fékezniük. Ezzel a villamos közlekedést hatszor gyorsabbá lehet tenni.

Ezek a fantasztikus tervek már léptek a tervezétesek köds világból. San Francisko város tanácsa a villamos vasutjai átalakításának előzetes költségeire félmillió dollárt már megszavazott.

méltótlag erre mégsem lesz szükség és a subotici postafőnökség a saját hatáskörében is intézkedni fog, hogy a kapcsolások késedelem és zavarok nélkül bonyolódjanak le.

Az ébredők plakátja

Az igazgatók tagjai ellen megindult az eljárás

Budapestről jelentik: A Dohányutcai bombamerénylet után néhány nappal, amint ismeretes, az ébredők egy plakáton élesen meg-támadták gróf Klobasberg Kunó akkori belügyminisztert. A plakátot a budapesti rendőrség annak idején levakartatta a házak faláról, a *belügyminiszter pedig nyomtatvány útján elküvetelt rágalmozásért a plakát szerzői ellen feljelen-tést tett.*

A rendőrség az eddigi eljárás során megidézte az EME igazgatóit, akik jegyzőkönyvbe mondták, hogy a plakát igazgatósági határozat alapján készült és ezért valamennyi igazgató vállalja a felelősséget.

Eddig megállapítást nyert, hogy a plakát szövegezésében Nagy Géza, Lőrincz Antal, Lukacscevicz Lajos és Herkely Tibor vettek részt. A nyomozás még folyamatban van és ha a rendőrség megállapította valamennyi szerző nevét, úgy az iratokat átteszik az ügyészséghez érdemleges indítványtétel végett.

Palics néni panaszkodik

Egy szeles, de napfényes délután felöttem arra,

A bággyal napfény hideg csókja megrezekeltette a fák levelét, a virágok szirmát. Olyan furcsa vénaszonnyaras delután volt.

A hosszan elnyúló tornácok Nadas szomorúan az arcában, megdöbentő ridegséggel bóbiskolt. A szemében volt valami kaján öröm, amint elnézett a fő hodros tükre felett.

Megálltam előtte, sok megértéssel néztem szomorú szemébe. A Nadas, Palics néni megérlette. Érezte, hogy sajnálom, panaszos szájából egyszerre kiomlott a szó és elmondta szomorúságának okát.

— Palics néni, miér olyan szomorú?

Könnyudvaros szemét rámvetette, azután úgy, mintha nem újságrónak, hanem magának, mesélni kezdte:

— Nem sokára itt lesz az ideje, július utolsó szombatján. Ebben az évben szerdára esik Anna napja, de tudod fiam, az volt a szokás, hogy az utána következő szombaton, tehát július utolsó szombatján ünnepeltünk. Szép idők voltak azok. Nehéz nekem azokról mesélni, mert virágos, cigánymuzsikás, éjeli zenés fiatalságom jut az eszembe. Már három-négy héttel előtte lázasak voltak a kuriák, a lyoni selyemvécsek garmadában feküdték a lányos házak szalonjában. Elefáncsont fehér kezek gyöngyszemes ölésekkel készítették a háli ruhákat. Akkor még fiatal voltam. Hi perültünk táncra. Ez itt tiszta fér volt. A bal napján virágláncot kerítettünk el. Színes üvegű petróleum lámpák fényltek a bárányfőhöz ég alatt. Fialat gavalérok, tüzes paripán vágattak ki. Mi delibáncan ádes anyánk kísérelében.

Ott ültek az anyák, oh, hiszen nem azért, mintha vigyáznok kellett volna ránk, csak azért, hogy szemük hizzon a mulatságon. Kis Jóska cigány nyitrevitnye andalító szólt. Három-négy napig tartott az Anna bál. A Rohonczy, Birksás, Szusich, Hildeng, Vojnicek lányok közül egy-egy mindig innen ment oltár elé. A gavalérok

még a nyár elején megkezdtek a szép-levést, Könyv futja el a szememet, ha vissza gondolok, szép volt és mégis elmúlt.

Most arról vannak olyan szép es-lők, ott mulat a fiatalság, — vágtam közbe Palics nének.

— Ne is említsd fiam, elpirul az arcom. A lányom rossz lett. Nem látom, csak hallom róla, hogy előtte férfiak, nők együtt fürödnek, Jóságos istenem, ha tudtam volna, inkább megfojtoltam volna. Arról is hallottam, hogy a nők kurla nadrágokban, ugy, hogy a férfiszem fedetlenül gyönyörködjék a test szépségeiben, sőt nálunk fel és alá. Jóságos szent anyám, hová sütyedt a viág? Mást is beszél a fáma, azt el sem merem neked mondani. A mi időnkben másként vol. Külön a nők, külön a férfiak. Ki meré volna valamikor arra gondolni, hogy a két furdó között lévő földszárv, ami két részre osztotta a tót, kiemelik. Egyszer történt, hogy egy szerelmes ifju, hogy szíve választóját fürdés közben lássa, felmászott a parti fűz-fára. Ezért az csinýért tiz gavallérral kellett duelliroznia.

Palics néni nem folytatta tovább, mert okulás szemét felvetette és a fő parján a homokban jágó főrfit meg nót pillantott meg. Palics néni elkezdett sirni és megátkozta romot-tóságáért lányát és a strandot. *(nyl.)*

— A király a francia köztársá-sági elnökhez. Beogradból jelen-tik: Sándor király táviratot küldött Millerand francia köztársasági elnöknek, amelyben örömeinek ad kifejezést, hogy az elnök ellen megkísérelt merénylet nem sikerült. Ugyanilyen táviratot küldött az elnöknek a kormányt.

— Zserjav miniszter átvette hivatala vezetését. Beogradból jelen-tik: Zserjav szociálpolitikai miniszter, aki hat hónapig beteg-ség miatt szabadságon volt, hét-főn megérkezett és átvette hivata- la vezetését.

— A pénzügyi bizottság tárgyalja a költségvetési felhatalmazást. Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság V-ik szekciója foglalkozott a posta és távírda, az építési és közle-kedési tárca költségvetési felhatal-mazásával. Hosszu vita után a bi-zottság elfogadta a felhatalmazási javaslatot. A pénzügyi bizottság első és második szekciója a költségvetés egyes részleteivel foglalkozott, de határozatot nem hoztak.

— A bolgár delegáció Londonba érkezett. A bolgár kormány küldöt- tejei is megérkeztek Londonba, a hol résztvesznek a Népliga ülésein. A delegáció vezetője *Todorov Koszta* beográdi boigár követ.

— A Népliga üléselinek programja. A Népliga londoni ülésének pro-gramjának a következő ügyek szerepelnek: 1. A palesztinai mandátum. 2. A magyarországi, lengyelországi, bulgáriai és felszőlizsiai nemzeti kisebbségek. 3. A pénzügyi bizottság jelentése Albániáról. 4. Az orosz kér-dés. 5. Az osztrák és a magyar határ kérdése. 6. A bolgár bandák be-törése a szomszédos államokba. 7. A pénzügyi bizottság jelentése a csehszlovák kölcsönről. 8. A gazdasági bizottság jelentése. 9. A lefegy-verésről szóló jelentés. 10. A pacifi-fizáló bizottság jelentése. 11—12. Az egészségügyi bizottság. 13. A nő és gyermekjédelem. 14. A német szo-cialis alapok. 15. A munkásszerveke-dés. 16. Budget 1923-ra. 17. Génuai konferencia.

— A nyugdíjasok optálása. A vajdasági nyugdíjasok szövetsége, mint előre jeleztük, most fellévitást intéz- tet valamennyi vajdasági állami nyugdíjashoz, hogy lakóhelyükről együttesen aláírt közös, államnyelven megírt kérvényben kériék a belügy-miniszteriumtól a 7610—1922. számú rendeletré és az 1886. évi XXII. tör-vénycikkre való hivatkozással az SHS állampolgárságot és ezeket a közös kérvényeket még július 26-ika előtt juttassák el a belügyminiszte-riumba. A kérvényeknek idejekorán való felterjesztése a nyugdíjasok lét-érdeke, mert ha nem optálnak, esetleg elveszthetik nyugdíjjogosultságukat is. A subotici nyugdíjasok haladéka- lalanul jelentkezzenek öv. *Gréner* Andornénál, Wilsonova-ulica 34. sz. alatt a kérvény aláírása céljából és ugyandíe intéződik a sérelmek és panaszok is.

— A szláv nemzeti kisebbség-ekről. Beogradból jelentik: Az olasz hivatalos jelentések szerint a kormány az Olaszországhoz csatolt délszlóveniai területein 284 olasz, 339 szlóven, 73 horvát és 12 német elemi iskolát állított fel. A görzi kerületben 16 szlóven is-kolát nem nyithattak meg, mert az iskolák épületét a háboruban teljesen tönkre tették és javításuk még nem fejeződött be. Ezeknek az iskoláknak a megnyitása meg-történik mihegy a javító munká-latok befejeződnek. A nemzetiségi iskolákban a szlóven, illetve a horvát és német nyelvű tanköny-vek lesznek. A közigazgatási bi-róságok előtt használandó nyelv-ről egy bizottság fog dönteni, a melyben az illető nemzetiségi vi-dék kiküldötje is részt vesz.

— A Vrangelisták szövazati joga. A zagrebi *Obzor* a ljubljani Jugo-slavia nyomán azt a hírt közli, hogy a kormány elrendelte, hogy a ljubljani községi választásoknál aktív szavazati joga legyen minden szláv-nak, aki Ljublijánában telepedett le és állandóan ott tartózkodik. E szerint szavazati joguk van az ott tartózko-dó Vrangel-katonáknak is. *Obzor* szerint a demokraták a reakciós orosz- szok szavazataival akarják ljubli-jánát majorizálni, ezért élesen támad- ja a demokratákat, reakcióval vádol- ja őket, az orosz menekülteket pedig jött-ment kalandoroknak nevezi.

— Nusics Braniszláv könyve. A minisztertanács elhatározta, hogy Nusics Braniszláv „1915.” című könyvét 300 példányban megvásárolja. A könyveket a nép-könyvtárak és a kulturális intéz-mények között fogják kiosztani.

— Beogradot nem érdekli a képzőművészet. Beogradból jelen-tik: Tegnap este 6 óraker zárták be az ötödik jugszláv képzőművészeti ki-állítás. A kiállításnak, mely hat hétig volt nyitva, összesen 4320 fizelő látogatója akadt, körülbelül 1000 in-gyen-néző (újságról, művész, iskolás-gyerek) mellett. A beográdi lapok valamennyien szomorúan regisztrál-ják ezt a részvételséget a művésze-tek iránt. A kiállítás anyagi sikere is minimális, mindössze 50 kép és szobor talált vevőre. A szkupstina is kiküldött egy bizottságot kényvásá-rásra, azonban a bizottság a kiállítás bezárásáig még nem tudott válasza-ni.

— A sentai járás főszolgabírá-jának nyugdíjazása. Sentáról jelen-tik, hogy a július 20-iki vármegyei közgyűlés fogja tárgyalni dr. *Sztrilich* Bélának, a sentai járás tizenöt éven át volt főszolgabírájának nyugdíjazási ügyét. *Sztrilich* dr. három évtizedes vármegyei közigazgatási szolgálata alatt őszinte közmegebecsülést érde-melt ki.

— A kisenevi ügyvédek a besszarabiai gyilkosság megtorlását ké-rik a királytól. Bukarestből jelen-tik: A kisenevi ügyvédek memo-randumot írték a királyhoz, a minisztereinökhöz, a belügy- és igazságügyminiszterekhez a besszarabiai kommunisták meggyilkolása ügyében, amelyben szigorú büntetést követelnek a bűnösök ellen. A memorandumot aláírták a besszarabiai politikai élet vezérei is.

— Továbbra is zár alatt marad az erdélyi Magyar Szövetség. Metes pre-fektust felkereste dr. Naláczy, a Ma-gyar Szövetség titkára és kérdést in-tézelt hozzá, van-e döntés már a Szö-veetség működésének újból való meg-kezdése ügyében. Metes prefektus ki-jelentette, hogy ez ügyben a döntést a belügyminiszter magának tartja fenn. Hajlandónak mutatkozott azon-ban a prefektus egy fávrat elküldé-sére, amelyben közli a miniszterrel a Magyar Szövetség kerését, legy tenát a válasz megérkezéig, amelynek ked-vező volta legalább is kétséges, zár alatt marad a Magyar Szövetség és régi hivatalos helyiségein kívül kell megszerveznie augusztusi közgyűlé-sét, ha nem találják visszavenni az erre adott engedélyt is.

— Cetinjeben új tanítóképzőt állítanak fel. Beogradból jelen-tik: A közoktatásügyi miniszterium elha-tározta, hogy Cetinjeben új tanítókép-zőintézetet fog szervezni. Ez az inté-zet Hercegovina, Dalmácia, Bosznia és Montenegro részére fog tanítókat kiképezni.

— Rokkant-iparisoklak. Beograd-ból jelentik: Augusztus hónapban az egész országban rokkant-iparisok-lakat álltának fel. Az iskolák székhelyei lesznek: Zemun, Nis, Ljubljana, Zagreb, Banjaluka és Trebinje.

— Kormányzója lesz Besszarabiá-nak. Bukarestből jelentik: A szlávok szerint a kormány Besszarabiába egy jelentékeny politikai személyiséget nevez ki kormányzó gmmel, aki a polgári közigazgatás újraszervezését kezébe venné.

— A német szocialista pártok mun-kálkészsége. Berlinből jelentik: Teg-nap késő éjjel létrejött a két szocialis-ta párt munkálkészsége. Az egyez-séghez mindkét szocialista frakció hozzájárult. A fordulatot még éjjel kö-zölték a birodalmi kancellárral, hogy számolasson vele a birodalmi elnök-nek teendő javaslatnáál.

— A sabáci templom. Beograd-ból jelentik: A minisztertanács a sa-báci templom újrapépítésének költsé-geire 100 000 dinárt szavazott meg.

— Elkergették a kínai kormányt. Londonból jelentik: Pekingi lap-jelentések szerint egy háromszáz főből álló tömeg behatolt a minisz-tertanács üléstermébe, a miniszterelnököt halálai fenyegetve lemondásra kényszerítették és a minisztereket elkergették. Egyik miniszter súlyosan megsebesült.

— Uj vasuti kocsiok. A közleke-désügyi miniszter felhatalmazást ka-pott a minisztertanácsától, hogy Ausz-triával szerződést kössön újabb 800 aasui kocsi szállására.

— Cseh-jugoszláv csomagforgalom Magyarországon át. Beogradból jelen-tik: A kormány egyezményt kötött Csehszlovákiával a Magyarországon ke-resztül megindítandó postacsomagfor-galom kérdésében. A magyar posta-igazgatás a Csehszlovákia szoló posta-csomagoknak a magyar posta után való továbbításába azszal a feltétellel egyezett bele, hogy a csomagok sulya a 20 kilogrammra, értékük pedig az 1000 francia frankot nem haladhatja meg.

NYILTTÉR.**Értesítés.**

Tisztelt vevőimet, jóbarátaimat és vállalatunk üzletfeleit értesítem, hogy 14 napos utamról gazdag tapasztalatokkal hazaérkeztem és üzemünk folytatását újból felvettem.

Becses pártfogásukat továbbra is kérve maradtam magamat ajánlva

a szabóiparosok termelőszöv.
Ungár.

Ajánlunk azonnali szállításra

4937

kőszót

Ofner Testvérek, Novisad.

Interurban telefon: 327. Táviratcim: Braća Ofner.

Árverési hirdetmény.

Özv. Tary Péterné tulajdonát képező 8 1/2 lánccsörendő ludasi szántó, 5 kapa szőlő a szegedi szőlőkben, a IV. kör Somborski put 31. alatt fekvő Szarvas vendéglővel szemben levő sarok emeletes lakház, melyben 36 éve gyógyszerárként van, továbbá többféle ingóság folyó év július hó 23-ik napján (vasárnap) délelőtt 11 órakor a tulajdonos fent írt IV. kör házában a helyszínen magán árverésen eladatik.

Árverési feltételek Dr. Matijević kir. közjegyző irodájában megtudhatók Subotícán.

4921

KELEMEN-MALOM ADA**VESZ**

bármilyen állapotban levő 20—50 lóerős szivógáz-, benzín- vagy Diezer-féle

motort és Rentabelt.

Közvetítők díjazásban részesülnek. 4972

Bontó-, választék-, zseb-, por-**FÉSÜK**

nagy választékban raktáron

Commercia d. d. Subotica

CSAK NAGYEAN! 4951

„TRI ŠEŠIRA“

kávéház és étterem — azelőtt „Fehér hajó” — más üzlet átvétele miatt

AZONNAL ÁTADÓ.

Az üzlethez gyönyörű kert tartozik s minden kényelemmel el van látva, valamint 2 szobás üres lakás, melyet az új bérleti azonnal elfoglalhat. Az üzlet kiváló és nagyon szépen van berendezve. Felvilágosítások a tulajdonosnál a helyszínen.

Védekezzünk a „MELEG” ellen!!!

Telefonáljon 532. Telefonáljon 532.

Bárhova Palicsra is, házhoz szállítunk szódavizet, már 5 üveg rendelésnél is **gyári árában.**

JOHANNA szén-savraktár és szikvizgyár
Subotica, Segedinski put 106. tcherpalyaud ar kapu

MÉRLEGGYÁR**Sebestyén és Szenes**

Subotica, Senčanski-put 23. Telefon 72.

Gyárt:

tizedes, körtésmérlegeket és fahosszmérteket. Megrendelésre készít mindenféle rendszerű tizedes, százados és szerkélűmérlegeket.

Vállal:

mérlegjavításokat. Beépített mérlegek javítását helyszínen eszközöl.

Azonnali szállításra ajánl:

500 és 750 kg-os jenyő és tölggyfa tizedesmérlegeket erős kivitelben. 4413

„I K A”

Ipari- és Kereskedelmi ügynökség
TIMISOARA, Str. Doja 43.

KAPHATÓ MINDEN MENNYISÉGBEN

Faszén jelenlegi ár 10000
klgr-ként 13.500
Leírt ab Román határ állomás.

Mész jelenlegi ár 10.000
klg-ként 5000 Leírt ab
Román határ állomás.

Tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a Bunyevceka ul. 70. sz. a. (a Rókus templom mögött) a volt Gylmis féle malom helyén, a mai kor igényeinek megfelelő

modern gépekkel felszerelt új gőzmalmot

létesítettem. Elvállalok a legolcsóbb feltételek mellett vágó-, kereskedelmi-, őrlést és darálást. E adás nagyban és kicsinyben liszt, dörce, dara a legalacsonyabb napi árában. Vaszek gabonát a legkedvezőbb árában.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem

Rajčić József

Telefon 351. 494

Új komplette

SÖRFEJTŐGÉP

levegőtárfnyal eladó. **Bauer Gyula** Novisad, U. ponska ulica. Ugyanott egy Steierkocsi eladó. 4973

Kölcsönponyvák, zsák, ponyva, zsineg és kötélárúk kárpitos felszerelési cikkek

jutányosan beszerezhető

Rein Izsó Sombor,
Weidinger-palota. Telefon szám 155.

Kérjen árjegyzéket. 3131

Gyárak, Bányák, Kórházak, Intézetek, stb. részére munkásöltönyöket és teherneműket a legelőnyösebben készít:

„RAPID” Konfektio Iparvállalat NOVISAD.

Árajánlattal és mintával szívesen szolgál. — Nagyobb megrendeléseknél személyesen jövünk!

FERRUM R. T. SUBOTICA

vasuti kocs- és mozdonyjavító műhely
Mezőgazdasági gépgyár. Vas- és fémöntede.

Külön osztály harangöntésre.
Sürgöncyim Ferrum Subotica. Telefon 581. szám.

Elvállal

mindenfajta gépek javítását és rajz utáni készítését

Gyárt

mindenfajta szjkorongokat, csapágyakat, csapágy-állványokat, mezőgazdasági gépeket, hiteles tizedes mérlegcsuklyákat.

Készít

transzmissziókat és gyárberendezések felszereléséhez szükséges mindenfajta alkatrészeket.

Elbállit

mindenfajta szűrkevas öntést megadott modell vagy rajzok után. Minden összetételű fémöntvényt bármily méretű és hangu

templomharangot

a megadott felírásokkal és a kívánt ornamentikával. Elvállalja a harangszerkezetek elkészítését és a harangoknak a toronyban való elhelyezését.

Vesz

a legmagasabb napiárakon szűrkevas ócska öntvény, vőőrszel, bronzol, sárgarezet, ócska csapágyfémek, antimon és ólnot. 3335

Sarajevo Gőzhengermalom R. T.**KERES**

hengerőrt, főbeiltelt, daratisztító, molnárlégényeket, lisztaszalókat, (akordansok) molnárszegédeket árpagyöngyörléshez.

Ajánlkozók ajánlataikat bizonyítványokkal együtt azonnal nyujtsák be. Csak olyanokra reflektálunk, kik a fenti munkákba jól be vannak vezetve. 4963

Violetta Crème

az arcbőrt négyé teszi, májfolttal eltávolít. Kapható kizárólag

Lackner Drogeriában

Subotica, Alexandrova ulica. — A Hotel Nationalal szemben

ÉPÍTŐK FIGYELMÉBE!

Ajánlom, mészsükségletüket már most az őszi vagonhiány beállta előtt

OLCSÓ ÁRBA

beszerezni. A régebben leoltott mészszerűbb, liandósabb, — falazás, vakolat és meszeléshez legjobban bevált

fával égetett MESZET

wagontételekben, valamint helyben kisebb mennyiségben is az építés színhelyére szállítok. Továbbá raktáron tartok becsú PORTLANDCEMENTET, osztriai forrasztáshoz alkalmas kiváló minőségű KOVACSZÉNYET és helybéli raktárban rostált, sztráz pormentes buktiahasú FASZENET nagyban és kicsinyben

ELSŐ JUGOSZLÁVIAI MÉSZMŰVEK

FŐLERAKATA

Sipos Sándor Subotica
MÉSZTERMELŐ

Raktárak: I. Sokolska ul. 2. — Iroda: I. Sokolska ul. 6
Telefon 868. 3131

Járványos betegségek elkerülésére igyik
Robitschi savanyvízét
 „Rogaška Kiselica“
 9/10 literes palack 15 K.
 7/10 „ „ 13 K.
 Kapható nagyban és kicsinyben

URBANÉK ANTAL
 FOLÉRAKATÁBAN
 Aleksandra-utca Prokeach-ház

Csöplőgéptulajdonosok figyelmébe!

Ajánlat raktáráról prima 7500 kalóriás szlovén SZENET jutányos áron

POLLÁK DÉNES fakeserkedő Ha'asdi put broj 63 4913

Amerikai Autóbenzin Motorbenzin Nyersolaj Gépolajok

állandó raktára Standard Oil Co of Newyork subotcai főügynökségénél Klein Géza

Sürgönycim Lakkleinöl. Telefon 55. sz.

LEVELEZÉS

Ismeretség hiányában ezúton keressük két vig. keletű lányt a ismerettség, kikkel egyenlőre levelekrebe becsülnökszünk legobb komoly ismeretség minczen kizárva. Lehetőség fanyképpel ellátott csak teljes című levelekre válaszolunk; és kívánk iparos 22 éves, német kereskedő 22 éves, Kolandorok, ügynökök leveletkel kíméltének. Célnak lehető le rövidbb idő alatt megválaszolni. Leveleink roman, szerb s német nyelven, jelleg rövid az elc! Beograd főposta restanté. 4994

25 éves szolid elvart szeszony házaszság céljából megismerkedne jobb iparossal. Gyermek nem határoz. Cím a kiadóban, 4996

FOGLALKOZÁS

Intelligentes deutsches F. äulein findet sofört Aufnahme zu 11 fährigen Mädchen als auch Stütze der Hausfrau bei Pesing David Velki Pariski Magazin Novisad, 4885

Méregképes könyvelő perfect szerb-horvát, német nyelv ismerettel; gabona vagy haszoncsakmából küldje ajánlatát Mare d. d., Sombor címre, 4895

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetést! Egyekben felvilágosztat. Apróhirdetés egy sor 2 K, vastagbetűs és címző kézzelvezessen számni. Leghísb apróhirdetés ára 20 K

Apróhirdetéseket felvesz Szubotcián a kiadóhivatal Aleksandra-utca, Lelech-ház és Schlanger bírparúda a vasuti park mellett. Vidőkre valamennyi főklárútlónk. Előfizetési díj havonként 30 din., negyedéves 90 din. Kérdezőkódokészletek váltszólyez; melléklet 45

Szerb levelezőt keresünk delutáni órákra. Némétül vagy magyarul tudók előnyben. Rosenfeld Testvérek vaske eskedése. 4804

Uj Hofherr csépió eladó és azonnal átvehető. Ács Ferencnél Topola. 4954

Két ri villa Palics legszébb helyen csetleg lakászatással eladó és azonnal átvehető. — Beszélgetés Oszvar Jozsef, lakik Palics a Parkbejáratnál szemben. 4651

Arany 60—100 K-ig veszel. Ekszerekért a le-többit fizetek. Ekszerekre kölcsönt közzeltek. Pálka a Lombard Zsigmondhoz volt becslő. Ivan Anunovič-utca B. 4. (Hartmann-palota, volt Novák-ház a vasut mellett). 4922

Eladó egy darpa búgá-szóio sürféjgép és egy darab Korona dugaszoló-gép, egy darab nagy rős strákcső 50 mm-ig lehet terelni. Hershch Andor Maliedjés 4775

Alighaszniit faragtó hálószobabútor alkalmi áron eladó Matyasovics asszalosnál, Trumbiceva-utca (Csirkepiac) 9. szám. 2049

Sombor egyik legforgalmasabb helyen (Stépe Stanovicica vengse 2) egy 50 éves lennálló búszarúzet átadó. Cím ozo. Blikar Tamásné. 4908

Butorozott szoba két teri r. s. s. ere kiadó. Cím a kiadóban. 4930

Elveszett Paldon egy miniózott rehrisset em naponyó. A becsületes megtaláló adja át 160 jutalom ellenében a Dobokny vilában a Sepedinski-puton. 4930

Háromszobás lakás. Meglehetőségekkel keresek beléhez közel. Lele-pesti fizetek. Ügynökök díjazatlank. Cím a kiadóhivatalban. 4894

Öcska és hulladkiémetelt, vörös- és sárgarezt, ólomot, horgonyt és alumíniumot legmagasabb árban veszelünk. Goldner Testvérek jépszerezőgyár Subotican, Juvovicéva-utca 20. Ugyanott tanoncoltak minden szakmába magas fizetéssel felvesznek. Telefon 134 szám. 4255

Paplankészítést, valamint régi paplanok áthuzását vállalja Csásvi Károlyné papanaléző Szubotica, Siemkovicéva ut. 19. 2049

Saronyisima, úde aranyes, ha z. Lics-főle Liffom-csremel, szappant és poudert használja. Etaróli minden majfolat és szepit. Kapható illés gyógyfárban főposta átel eneben. 2049

Árpakásalom-berendezés
 alighaszniit, teljesen felszerelve, M. Martin, Biltzerfeld-jól gyártmány napli 50 mm arpkása (verst) előhátlá-ára, azonnal jutányosan eladó. Ajánlatok Makso Mayer Zagreb, Bahóčeva-ut. 4. lércenéh.

GUMMI BÉLYEGZŐT
 cirill, horvát vagy bármily más nyelvű leggyorsabbban gyári áron KÉSZIT DEUTSCH I. optikus Subotica, Reg. Aleksandra-utca 22. sz. Telefon 316. szám. 695 b

Adán
 a Bácsmegyei Napló részére hirdetésekért felvesz **Párducz Vince** hird. pelárúsiító.

Szemüveget leggyorsabban legpontosabban legolcsóbban készit, fényképezőgépet orosz műszereket javit, borotvát, ollót, Siletet ésletit

Tenner optikus
 Subotica Aleksandra ut. 11. Fényképezési cirkek nagy választékban!

STRAND FÜRDŐ PALIC

SZERDÁN, 1922. JULIUS 19-ÉN.

SZALMAÖZVEGY

VIGASZ-ESTÉLY.

CIGÁNYZENE. ELSŐRENDÜ ITALOK. KÜLÖNTERMEK. IGAZGATÓSÁG.

Azonnali belépésre kerestek két szerb anyanyelvű érettségizett **GYAKORNOK** német nyelv ismerettel **Schenker & Co cégnél Subotica.** 4966

1 waggonos félmagas örlelésű vámmalomhoz mely kereskedelmi örlelési végez üzemvezetésre alkalmas **molnár** kerestek azonnali belépésre. — Cím a kiadóhivatalban. 4838

Ajánlunk elsőrendű raktárunkon levő jaleci újartm nyu **KARBIDOT** egy waggon tőlekbán mind detatban **DIMIG és TÓTH** jaleci Karbidot a Aszfaltum Gyárak vezetőnövisetele NOVISAD, Porta u. 7. — Inkeruban tel. 455.

Keresetiek egy ügyes szobalány esetleg társasjátékos azonnagra. Keményi fogmüsterem, Sirosmia erove u. 5. sz. 4882

MÉTEL-ELADÁS!

Eladó egy Neuberger bécsi gyártmányú rövidzongora. Cím a kiadóban 4881

Eladó teljesen újkarban evő üzem-csés 35 lőes őberautó, Cím a kiadóhivatalban. 4962

Jóforgalmu ület a legforgalmasabb helyen más vállalat miatt eladó. Cím a kiadóban. 4937

Egy alighaszniit süteiyé melk sportkosciit vengnek. Cím a kiadóban. 4923

Modern eb-dő és hálóberem ezet urizsoba antilbutor, tükör, prima zongora, trószsal, jégsezlek rény, v. rőgép, szervezek vizzipumpa eladók. Langné, Agina-utca 11. 4880

Felka-zép velencei tikör s más mutar yalk eredet objektumenyek és akvarellek eladók dr. Mikló Izidornál, Zrinjski-utg 28. sz. Kalasickóy mellett. 4981

Morvay Antal főle vasútiadóhízzal szemben evendeleter sarokház szabadkőpöl eladó. Bövebbet ör Vécó Muzanicus figyvelnd Szubotica, Szada evi-utca. 4804

Koplatót vagy kéfégepet megvételre keresek nitolomba Felé malom Senta. 4822

Eladó Körber tazelőtégla és egy cserébcemence. Cím Malihedjés Féglagyár. 4776

Szegedi nemesedés paprikát ajánlunk a yban. — Vidőkre 5 kg-os postacsomagokban is. Pacsaj Dr. Szubotica, Voinovicéva ut. 6. Ugyanott egy kőkarban levő izedesmájeret megvételre keresnek. 4822

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szobát keresek két inte ligens ur részére s zrenki-til nem messze a város központjától egy nagy vagy két kisebb szobát írodának. — Cím'e a kiadóba kérék. 4931

Gyermekkosci keresek minden méreikben készit Ba s III. Ivanova u 7. 4981

Asztalosmesterek és nyárosok figyelmébe!!!!

Minden mennyiségű LLINDFURNIERT szállíthatók azonnali kisebb vagy nagyobb mennyiségben 3 és 2 mm vastagságban 100—105, 105—135, 135—55 és 165—55 centiméter méreikben, avagy a feladandó műreket szerint. Ajánlatait szolgá!

SPITZER HERMAN SOMBOR
 Floriánova ul. 3. — Telefon 229. sz.

MEGVÉTELRE KERESÜNK 1 drb 3. számú gőz-**SZÖLLŐPRÉST** Rosenfeld Testvérek Subotica. Telefon: 123. 4983

Wiesel Zsigmond Subotica
 Sokolska alica (Fogel ház, gabona- és termékkereskedő)
 Ajánl: **mindennemű örleményt, tengerit** a legolcsóbb napi áron. **Eladás nagyban és kicsinyben.**

A szerkesztőség jelölés dr. PENYVES FERENC. — Nem volt a hirdetésben a helyen valóban (Lecsenyevé Kapó) Nyomda és Lapadó E. T. Kertőregegyháza Subotican